

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

Közlönytérítés helyében, házhöz hordás:
Egész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy hétre . . . 1.- kor.

Egyes szám ára 4 fillér.

Felolós szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
HERGELITZ ZSIGMOND.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Darabos-utca 7. sz. a. — Telefon 442. szám.

Előfizetési ár vidékre, postás költséggel:
Egész évre . . . 18.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy hétre . . . 1.50 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

Kegyelemdőfés.

Debrecen, nov. 28.

A vadászvilágban kegyelemdőfésnek szokták nevezni azt az aktust, melyet akkor végez a vadász, ha vadja nem esik össze tüzből, hanem megsebezve tovább vándorol, vagy a kapott lövés következtében összeroskadva vergődik a földön, ilyenkor a vadász, vagy más megadja a sebzett vadnak a kegyelemdőfést, hogy tovább ne kínlódjék.

Megtörténik ugyan néha az is, hogy a szívósabb természetű vad a kegyelmi aktus dacára tovább vergődik, de ez csak rövid ideig, úgy szólván pillanatilag tart s kínlódása végül mégis csak bekövetkezik.

Az első és végzetes lövést, mely a néppárt vergődését idézte elő, Zichy János grófnak, a jelenlegi kultuszminiszternek a néppárti elnökségről történt lemondása és kilépése idézte elő; ezt követte Hencz Károly volt néppárti, jelenleg munkapárti képviselőnek a pártból való kilépése, melyet a párt elnökségéhez intézett következő levelével jelentett be 1910. évi február havában:

«Szerencsém van mély tisztelettel Nagyméltóságodnak becses tudomására hozni, hogy az elnöklete alatt álló országgyűlési néppártból ezennel kilépek és kérem, hogy ezen kilépésemre levelem bemutatásával a t. országgyűlési néppártnak is bejelenteni sziveskedjék. Amidőn ezt

teszem, szükségesnek vélem hangsúlyozni azt, amit különben a t. országgyűlési néppárt ügyis igen jól tud, hogy ezen elhatározásomat nem kerületemnek a képviselőjével szemben történt hangulatváltozása idézte elő; sőt ellenkezőleg ezzel meggyőződésemet áldozatot csak én hozok, feláldozván esetleg ezen meggyőződésemet egy általam igen nagyra becsült kerületnek bizalmát és eszemélyemhez való ragaszkodását is. Kilépésre birt azonban az a körülmény, hogy a néppárt megszünt betölteni azt a hivatást, amelyre alakult, képviselni azt a szellemet és világ felfogást, amelyre hivatott lett volna.

Amióta a néppártnak tagja lettem, mindinkább szomorúan kezdtem tapasztalni azt, hogy a párt nagy célja hova-tovább elhomályosul és bizony szinte már a köztudatba ment át, hogy sokszor a személyes érdekek és alacsony intrikák eszközévé lett. Olyan törekvések nyertek predomináló szerepet, melyeknek világfelfogása egyenes negációja annak, ami katolikus, ami krisztusi, ami keresztény. Sok elszomorított s részben már kilépett, részben még bentlevő párttag kegyellen lelkifájdalmát idézem a magam álláspontjának igazolására. Ilyen viszonyok között a program teljesen elhomályosult, a modern kor követelményeire indulni nem tudott, csak taktikából és látszatból élt. Olvastam az Alkotmány napjainak tegnapi számában a katolicizmus ősz vezérének fájdalmas cikkét, de annak dacára erős a meggyőződés, hogy a nép-

párt mai összetételében inkább ártalmára, mint hasznára van azon célnak, melyek képviseletére alakult. Mai összetételében tehát meg kell szünnie, vagy át kell alakulnia, hogy elvei tovább éljenek, mert azzal a szellemmel, mely ma ott uralkodik, csak rombolni lehet, de alkotni nem.

Jól látta ezt a néppártnak sok éven át volt nagynevű és előrelátó elnöke, gróf Zichy János már akkor, mikor a néppártból kilépett. Én csak az ő kilépése után kerültem be. A viszonyok és fejlemények már igazolták őt. És ha a néppárt így halad tovább, még inkább fogják igazolni» stb. Ime így szól Hencz Károly levele.

Zichy János grófnak az elnökségről annak idején történt lemondása és a pártból történt kilépése és most Rakovszky Istvánnak, a legagilisabb tagnak, vezérnek és elnöknek visszavonulása és Hencz Károly levelének tartalma közt az okozati összefüggést letagadni nem lehet. A legmeggyőzőbb érveknél is meggyőzőbben beszél Hencz Károly levele, tartalmának igazai mellett bizonyít Rakovszky Istvánnak visszavonulása, melyet — mint a lapok írják — követni fog mások visszavonulása, sőt kilépése is.

A Zichy János gróf és Hencz Károly által megsebezett vergődő vadat tarkón ütötte Rakovszky, a kegyelemdőfés megtörtént, kimúlása nem tarthat soká.

Requiescat in pace!

DOMBY BÉLA DOKTORSÁGA.

Írta: **Ady Endre.**

Orvosok járnak-kelnek, kutatnak újból az életben s Domy Bélára keil sokat gondolnom, aki szintén meg akart volt engem gyógyítani. Sokszor csúfoltam ki már a koktorokat, holott mindig szerettem őket, de most ők kiváltképpen kedvesek nekem. Pedig csak foglalkozni foglalkozom jóval többet, mint régebben, a Halállal, de félni már alig felek tőle. De tetszik nekem ez a poétáknál poétább hadsereg, az Egészség rajongó svájci testőrsége: a doktorság. Közöttük is sok a szegény, kényszerű, az Életnek kergetett, hitetlen és éhes ember, de a mesterségük maga: emberi piszkokat lesuruló szépség. Az orvosok sokkal inkább a hihaatatlanság kíméletének lovagjai és rabjai, mint akik mely fiiozófus vagy költő. Birkózni, mégbirkózni a Halállal, persze, éppen úgy nem tudnak, mint a fetis-papok, de bennük, általuk indui el a nagy lehetőség, hogy majd talán jövő-vaia-mikor, egyszer nem betegen hal meg beteg élet után az ember, de amikor egészségesen túltelt a földi kaphatóságokkal.

Szegény Domy Béla, nem lehettem ott a temetésén csak azért, mert ő nagyon féltette az én életemet. Van-e krisztusibb tehetség, mint félni egy másik ember életét s közben nem elég jól figyelni a sajátunkra?

Emlékezem: pár napos vendége voltam még csak akkor Svájc egy apróbb szanatóriumának, amikor hosszú levelet kaptam — egészségügyi kisbírómtól, Domy Bélától. Ő kergetett volt ide, ő riasztott meg újból any-

nyira, hogy minden embertől félttem s minden hegyet Pilátus-arcu Pilátus-heggynek látam. Egyébként pedig ma már tudom, hogy soha olyan egészséges már nem lehetek, mint akkor voltam, s a betegségem egyszerűen csak az egészség imádata volt. És persze az a lavinásodó neuraszténia, mely katasztrófa lesz majdnem mindig, de bizonyos fajta embernek kell, mint a mindennapi kenyér.

Ez a Domy, persze, különös doktor volt, csöndes, jó, áldozni is tudó ifjú doktor, akinek a vérét megzaklatni csak a titkolt nagyragyág tudta. Erősnek, majdnem robusztusnak hittem, láttam, joga is volt az Élet minden lehetőség s megkapható, bár kis értékű, ajándékaihoz. És bár csöndesnek látszott a szegény, szép, alighanem zsidóvérű Domy Béla, vaia-hogyan mégis lármásan sietett.

«Kedves barátom, nem tudom neked szóval a minap mindent elmondani, emberi, baráti és orvosi kötelességből most azonban kipótolom. Mondtam volt neked, hogy nagyon erős akaratom, a másé persze, szegődjék melléd, csak-hogy egy-két esztendő is kibírj. Ugy vélem, hogy hazulról, szünetesedből se hoztál valami tulságosan elientálló test-masinat s e test-masina fütése pedig a legvakmerőbb és legbolondabb volt.

Élni csak úgy lehet, ha legalább is szügeráljuk magunknak az egészséget s azt az akaratom, hogy sokáig fogunk élni. De akkor nem szabad magunkat az élet maró vizébe dobni, mert az edzetés legendája nekünk már hazug legenda. Nekünk csak vágyaink visszatartásával, csak úgy szabad élnünk, mintha é-

nőnk, s filos megingatunk szenzációkkal testünket, ezt a könnyen ledűlőt, ezt a kezdettől gyógyításra szoruló. Nem értem ugyan meg, hogy egy mai civilizációju ember egyenesen azért él, sőt életét véresre sarkantyuza, mert élethálós verseket óhajt irni. Nagyon egészségtelennek és barbárnak tartom, hogy valaki az életét hajszolva turbáija, éli számáru és az eredmény sok kin és sok vagy kevés mulandó vers. De hát ez a te dolgod, illetve a te vérörökségbeli ügyed és fátumod, de egy dokornak és egy jóbarátnak joga van megállapítani, hogy ez is kör.

Kör, csufos finomságu nyavalya, ahogyan a nőket nézed, vagy nézegeted, mert a nő csak annyit jelenthet egy eszes férfunál, mint az általam egyáltalában nem javasolt aszpirin s más rokon-gyógyszer. És mert nem tartom szükségesnek és lehetőnek, hogy minden férfi utódokkal lássa el a világot, óvjak a szellemnek kiképzelt örüettől.

Nem tudom, hogy miért nem mondhatsz le a borról, s a napi hetven cigarettádról s a sok emberrel találkozás undok mérgéről. Így igazán hat hónapot se merek a te nagyon is hozzád már nem illő ifjuságai kockára tett életed részére jósolni.

Figyelmeztetlek, mint szavakkal már tettem, hogy élni csak úgy lehet, ha az ember a legszimplább ember-állathoz képes hasonlószkodni. — Így azután, de ne lázaskodjék, képviselő is lehet, udvari tanácsos, sőt államférfiu, sőt, ha szabad, még családapa is: élhet.

Kérlek, fogadd meg ottani doktorod tanácsait, mert egy doktor pláne ott Svájcban, még pénzért sem tud embertelen lenni. Maradj

Országgyűlés.

A FŐVÁROS VÉDELME.

A KÉPVISELŐHAZ ULÉSE.

A főváros ügyeivel foglalkozott ma ismét a képviselőház.

Szmrecsányi tegnapi beszédére Hock János válaszolt. Szélesreboncolta darabokra Szmrecsányi támadásait és pontról-pontra mutatta ki az adatok téves beállítását és az abból levont következtetések helytelenségét. A maga részéről is sürgette a fővárosi törvény revízióját, főképpen a virilizmus eltörlését és az egész háziorvosnakszociálisabb alapokra való tekintését.

Elnök: Návay Lajos.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után Návay Lajos bejelentéssel, hogy a távollévő miniszterelnök helyettesítését a belügyi tárca tárgyalásának idejére Jakabffy Imre államtitkár bízta meg.

Polónyi Géza: A dolgot a bejelentéssel elintézték nem tartja. A miniszter helyettesít megnevezhet, aki felvilágosítást adhat helyette, de a miniszteri személyes felelősség helyettesre át nem ruházható. A költségvetést nem lehet úgy tárgyalni, hogy az illető tárca minisztere jelen ne legyen.

Benedek János: Az 1848. évi törvény személyhez köti a miniszter felelősségét. Arra volt precedens, hogy a miniszterek a szakkérdésekben adandó felvilágosításra miniszteri tisztviselőket delegálnak, de ez csak a szakfelvilágosításokra vonatkozhat, és az államtitkárral semmi esetre sem helyettesítheti politikai tekintetben a minisztert. Miniszter helyettese csak miniszter lehet.

Székely Ferenc igazságügyminiszter: Én, mint a kormány széniora, itt vagyok, és minden politikai kérdésben rendelkezésre állok.

Elnök: Arra, hogy egyes miniszterek helyettes neveztek, volt rá több precedens. Kosuth Ferenc is nem egy fontos törvényjavaslat tárgyalásakor Sztéry József államtitkárral helyettesítette magát. Az államtitkár ur itt lesz, mint aki a szakkérdésben felvilágosítást ad, ami a távollévő miniszter személyi és miniszteri alkotmányos felelősségét egyáltalán nem érinti. Politikai kérdésekben felvilágosítást az igazságügyminiszter fog adni.

minél tovább abban a kis szanatóriumban, mert az a sejtésem, hogy másképpen nem igen látjuk viszont egymást ebben a mégis csak sok, kedvességgel megáldott életben...»

Még írt egyet és más leveléhez Dombó Béla, ezelőtt két évvel, de néhány hónap előtt, hajh, nem őrt nekem levelet. Az én Élet-féltő s öröm-becsülő Dombó Bélámmal elbánt az Élet váratlanul, hitei s vágyai közepette. Pedig már-már célhoz ért s nagy okosságával asszonytársat keresett maga és sorsa mellé és mégis. Egy derék, közös, bölcs barátunk írta meg, hogy a mi Dombókat mintha egy Ördög táncoltatta volna az utóbbi időkben. — Szegény, jó Dombó, mintha hirtelen kieserltek volna, féjdalmasan s minden barátja számára érthetetlenül élt. Soha a színeszékét nem kívánta s az utolsó időkben két olyan színész-nővel barátkozott, akik közül egy is elpusztíthatná a legerősebb és legokosabb embert is. Pezsgőzött ő, a sohase-ívó, erős havannákat szívott, későn feküdt, altató-porokat szedett s ismerkedett nyakra-főre. Hirtelen fogta meg egy hirtelen, jöttékony, halálos betegség, s életét még igazolhatta azzal, hogy végső óráiban okosabb volt a professzornál s világosan látta az elkerülhetetlen Halált.

Beszélik azóta, hogy nem félt, de mosolygott s bizonyosan reánk gondolt, akik a doktoroktól életet akarunk. Egy doktor, aki nagy-ravágyó lázban is, tehetetlenségét látó, bölcs ember marad, szépen halhat meg. De én még mindig élek s keresek egy újabb, kedves Dombó Bélát, aki szigorúan megró, döglesséi fenyeget, tanácsokat ad az egészségre s valami jó, ősi, idegen szanatóriumba kerget.

Polónyi Géza: Tiltakozom az ellen, hogy az elnök az elnöki székéből érdemleges vitát folytasson. (Felkiáltások: Rendre! Elő! Milyen címen beszél?)

Elnök: Milyen címen tetszik beszélni?

Polónyi Géza: A házszabályhoz.

Elnök: Melyik szakasz alapján?

Polónyi Géza: A 214., 215., 216., 217. és 231. §§-sok alapján. (Nagy derűtség.) Ennek előrebocsátása után kifejezem, hogy az elnöknek azt a jogát nem ismerem el, hogy csak akkor adja meg bárkinek a szót, ha előbb a házszabály egy bizonyos szakaszára hivatkozik. Hangsúlyozom, hogy az elnöknek nem szabad érdemleges vitába beavatkoznia. Ami a precedenseket illeti, arra mint csak precedens, hogy a Ház akkor is helytelenül helyettesítse, ha az ellen a Házban tiltakozik. Most a költségvetést tárgyalják és se a leosztóminiszter, se a pénzügyminiszter nincs jelen. Indítványozza, hogy a belügyi költségvetés tárgyalását függeszték fel.

Elnök: Tegnap a Ház megállapította a mai ülés napirendjét. Kitézte a belügyi tárca tárgyalását. Miért nem tett tegnap indítványt? A házszabályok kapcsán ma már nem lehet ilyen irényu indítványt. Folytatjuk a napirendet.

Hock János azzal kezdi, a mivel tegnap Márkus József. Megvallja, ha Szmrecsányi tegnapi támadásait a kormány ellen intézte volna, most nem szólna föl, mert hisz a különböző ellenzéki pártoknak is egy a céljuk, — vagyis a kormány megbuktatása. Azt sem bánta volna, ha tüzes bombákat dobott volna a kormány sáncai közé. Azokat védjek meg a munkapártiak, akik — sajnos — sokan vannak. (Derűtség.) Itt azonban Szmrecsányi azt kívánja a belügyminisztertől, hogy nyúljon bele a fővárosi autonómiába.

Kijelenti, hogy személyes híve Bárczy-nak. Helyre akarja igazítani Szmrecsányi hibás adatait, azért engedélyt kér a Háztól, hogy a tárgytól eltérhessen. (Hégyeslés.) Ő is annak, hogy a főváros ügyeit a parlament is megvitáják, de egyes városi életjelenségeket például szociális irányzatot itt felhozni lehet; az már az autonómia hatáskörébe tartozik. Csak a tényleges visszaéléseket szabad itt felhozni, mert mindenért amit egy törvénytelenség cselekszik, azért a választók felelősek, akik a törvényhatóságot választották. A többség elvét nem szabad kétségbevonni. Szmrecsányi tegnap a demokráciáról beszélt: várjuk meg, a zsidóságot gondolta.

A pornográfia európai lárvány, mely ellen csak a teeszi neveléssel lehet védekezni. Kéri a belügyminisztert, hogy terjessze a figyelmét a gomba módra elterjedt projektografokra, mert amilyen hasznosak lehetnek éppannyira ártalmasak is.

Sorra foglalkozik Szmrecsányi válamennyi állításával, melyeket satirikus gúnnyal ötlelesen — a Ház állandó derűtsége mellett — cáfol meg.

Szünet után Hock folytatta beszédét.

Gróf Khuen-Héderváry a királynál. Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök gróf Zichy János kultuszminiszterrel és dr. Bárczy István titkárral tegnap este félórai késéssel, tíz órakor érkezett meg Bécsbe. A miniszterelnök a Magyar Házban szállott meg, ahol még tegnap este találkozott Thaálóczy Lajos pénzügyminiszteri osztályfőnökkel. Ma reggel Vértessy Géza-nak a király személye körüli miniszterium államtitkárnak jelentését hallgatta meg, majd tíz órakor fogadta báró Burián közös pénzügyminiszter látogatását és vele hosszabb ideig tanácskozott. Tizenegy órakor a külügyminiszteriumba ment, ahol felkereste gróf Aehrenthal közös külügyminisztert és vele egy óra hosszat tárgyalt.

Ezután visszatért a magyar palotába. Gróf Khuen a kabinetiroda utján tudomására hozta Öfelségének, hogy rövid szabadságra ohajt menni és hogy a Semmeringre való útjában ma Bécsben tartózkodik. A király, aki gyengélkedése óta ma először hajtattott ismét a Hof-

burgba, tudomására hozta a miniszterelnöknek, hogy egy órakor külön kihallgatáson fogadja. A miniszterelnök ennek következtében félegy órakor a Hofburgba ment, és egy órakor megjelent a királynál. A kihallgatáson a politikai helyzetről számolt be.

Gróf Zichy János kultuszminiszter ma délután visszatuzik Budapestre.

Az olasz-török háború.

NEM LESZ BLOKÁD.

Konstantinápoly, nov. 28. Négy török torpedónaszád, mely a Dardanellákon futott ki, átkutatja bizonyos távolságig az Archipelagust, de az olasz flottának nyomát se találta. A semleges hatalmak közbelépése folytán itt ma már valószínűtlennek tartják az olasz blokádot.

Törökország pénzügyi helyzete.

Konstantinápoly, nov. 28. A képviselőház mai ülésén a pénzügyminiszter exozét mondott az 1912—13. évi költségelőirányzatról. A hadügyi költségekről kijelentette, hogy semmi körülmények között nem járul hozzá, hogy az ebbe beállított nyolc millió font a legcsekélyebb összeggel is nagyobbíttassék. Ragaszkodni fog ahhoz, hogy a költségelőirányzatot a hadügyminiszter is respektálja. A miniszter szerint a rendkívüli költségvetéssel együtt hat millió 170.000 font deficit várható. E pillanatban az állam pénzügyi helyzete nincs megrendülve, mert a pénztári állomány egy milliót tesz ki és a folyószámla szaldója az Ottomán-banknál több mint 800.000 font. A háború, hála az önkéntesen jegyzett adományoknak, az államkincstárt nem fogja megterhelni és reméljük, hogy az egyensúly két-három éven belül új indirekt adó behozatalával helyre lesz hozható.

Konstantinápoly, nov. 28. A sejk-ül-izlam, akit Seki bey leleplezése nyomán az ellenzéki sajtó megtámadott és szabadkőművesnek mondott, lemondani készül. A sejk-ül-izlam már a tegnapi minisztertanácsban sem vett részt.

Vérben gázolt egy automobil.

SZERENCSETLENSÉG PÜSPÖKLADÁNYBAN.

Végzetes automobil szerencsétlenség történt tegnap Püspökladányban. Egy rohanó automobil felborított egy paraszt szekeret, amelyen egy házaspár ült. A szerencsétlenség következtében a szekéren ülő asszony oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy aligha marad életben.

Az áldozat, Varga Balázsné, a ki férjével szekerre ült, hogy a Püspökladány és Kaba között lévő tanyájukra menjenek ki. Alig hagyták el a ladányi katólikus templomot, amidőn hátulról puffogás, berregés hallatszott. Vargáné hátra nézett, akkor látta, hogy egy száguldó automobil félelmetes gyorsasággal közeledik feléjük.

Nem telt bele néhány pillanat és a gépkocsi már ott volt a hátuk mögött s óriási lökéssei az árokba fordította a szekeret. Rémes sikoltás hallatszott a katasztrófa pillanatában. Akik látták, azokban megdermedt a vér. A gépkocsi tovább száguldott s csak annyit lehetett megállapítani, hogy a száma I. 972. volt.

A felborított kocsi alól kiszedték összetört tagokkal Varga Balázsnét s ápolás alá vették. Állapota nagyon súlyos. A rendőrség a csendőrséggel karöltve folytatta a nyomozást. Minthogy a kocsi Kaba felé ment, azonnal telefonáltak a községhez, hogy az autót tartóztassák fel. Sikertült is az autót megállítani. Ekkor derült ki, hogy azon három budapesti ember ült. — Névszerint Fleischmann Rezső, a Puch-féle autógyár képviselője, Meczner Bernát és Beringer Károly sofőr. Az illetők igazolták magukat s tovább utaztak. A csendőrség a jelentést megtette a debreczeni kir. ügyészségnek, mely el-

rendelte a vizsgálatot. Minthogy a tanuk állítása szerint az ató nem tért ki, hanem eggyenesen neki szaladt Vargák kocsijának, alkalmasint súlyos büntetésben fognak részesülni.

NÉPFÜRDŐT Debrecennek!

Nagy lelk iörmmei és megnyugvással olvastam «Debreczen» november 18-iki számában a kórházi bizottságban dr. Kenézy Gyula előterjesztését az új debreczeni közkórház építése ügyében. Még fokozódott örömem és megnyugvásom, midőn azt olvastam, hogy a kórházi bizottság egyhangulag mellette oíglalt állást. Mert ebből arról győződtem meg, hogy Debreczen, a harmadik egyetem városának minden számottevő tényezője azon van, arra törekszik, hogy megfelelhessen Debreczen azon magas hivatásnak, mely kötelességévé iett az által, hogy harmadik egyetemi várossá iett.

Mert ne gondoljuk azt, hogy mindent megtettünk, amint keresztül vittük bármily nagy anyagi áldozatok révén azt, hogy a harmadik egyetemet Debreczen város kapja meg. Mert még azután kell megmutatunk, még pedig minden anyagi és szellemi erőnk felhasználásával, megmutatunk, hogy e harmadik egyetemet megérdemeltük. Még pedig minden tekintetben mi érdemeltük meg! És az új debreczeni közkórház felépítésének megvalósítása ezen önként magunkra vállalt sok kötelezettség egyike! Ez tehát nem érdem, hanem kötelesség! A kötelességteljesítése pedig nem számítható be senki emberfiának érdemül. Ez csak szép dolog egyeseknél épugy, mint testületeknél! Tehát Debreczen szép dolgot művelt, midőn elhatározta az új közkórház felépítését. De csak kötelességét tette meg. Mégis köszönet neki érte, hogy ezt meg tette! Mielőbb testesítse is meg ezt!

Emellé sorakozik a most iefolyt tiszántuli egyházközség közgyűlésének ielekemelő áldozatkészsége. De erről már gyenge tofiammal megemlékeztem máskor. És most ez nincs is oly szoros összeköttetésben azzal, amiről most írni akarok! Én most közegészségi dolgokról akarok írni! Ily közegészségi dolog Aczéi Géza főmérnök azon előterjesztése, melyet a tanácsnak bemutatott és a tanács elfogadott az ideiglenes korcsolatér elhelyezése és berendezésére. Ezt is örömmel olvastam. Mert ebből is az tűnik ki, hogy a városi tanácsnak van érzéke ahhoz, miként lehet elejét venni a testi erő iernyedésének és elstnyaulásának. Tudjuk magunkról, mily üdítő, mily felfrissítő volt reánk ezelőtt néhány évvel vagy néhány évtizeddel, amidőn a hideg és zuzmarás időben félnapokon át a jégen csuszkáltunk vagy pláne korcsolyáztunk? Mi még annak idején lócsont korcsolyáivai. Már ki, hogy tudott. Mondom. Tudom, mily jó edző hatása van ennek az egész testre. De a lélekre is. De ezt csak egyesek, a kisebb szám élvezheti. Azt azonban, amiről most én szólni akarok, mindenki használhatja. Ez mindenkire fontos és szükséges. Mert egészséges! Mielőtt azonban tulajdonképeni tárgyamra térnék, elbeszélnek egy 35 év előtti tanulságos esetet.

Nagykikinda városa, az időben még csak nagyközség, egészségügyének jobbitása végett elhatározta, hogy ártézi kutat furat, még pedig az első ily kut furását a főtéren, a szerb nagytéplom és nagykorcsma közötti téren kezdte meg. De ez nem sikerült. Ekkor a város külsőségén lévő egyik magyar ház- és földbirtokos, Szabó István egyszerű ember elhozott Szegedről egy kutfurót, kinek nevét én már elfeled-

tem s hosszas alkudozás után megállapodtak, hogy ez Szabó István fog me i 1800 fo. intért bővizű ártézi kutat furni. A furás nem sok idő alatt jól sikerült. A város és egyesek ezután egymásután furattak ártézi kutakat, úgy, hogy midőn háro mévvel ezelőtt Kikindán voltam, ott máár vagy 10 vagy 12 ártézi kut volt. És mind bőven szolgáltatja a 20, 21 fokú vizet. Ázelőtt a városon kívüli gémes kutakból, tehát messziről, zállították az ivóvizet az aszszonyok és cselédek. Elképzeihetni, mennyi erő és idővesztéssel volt ez összekötve? És még még hozzá ez felső talajviz volt. Tehát ki volt mindig téve az időjárás szeszélyének. És a megromlás veszélyének. Ez csakugyan megtörtént egyszer a vasúti állomás melletti nagykuttal. Miön ez typhus betegséget idézett elé az egész épen azon nygedben, melyben mi is laktunk. A kutat be kellett tömetni. És a járvány megszt. De mióta az ártézi kutak vannak Kikindán, még elvéve sem voltak typhusos megbetegedések. Legalább, míg én ott laktam, egyetlen esetet sem halottam, pedig ha lett volna, én megtudtam volna, mert a főorvos házi orvosom volt és a közkórház vagy 300 lépésnyire volt tőlem. Ezt csak azért hoztam fei, hogy feltüntessem, mily nagy jótétemény egy község egészségügyére nézve a jó ártézi kutviz? De azért is említem némelyeknek talán hosszadalmasnak is látszó alakban, hogy kimutatásam azt, miszerint nem jó ily dolgokban egy helyhez makacsul ragaszkodunk. Ha látjuk, hogy az egyik hely nem alkalmas arra, hagyjuk abba s keressünk más alkalmas helyet. Talán ott sikerül. E tekintetben de sok más tekintetben is, a ország bölcsével, Deák Ferencével tartok, aki annak idején azt felelte Schmeoínnek, ha jól emlékszem, hogy a magyar ember természete olyan, ha észreveszi, hogy kabátját egy gombbal elhibázva gomboíta el, nem sokat gondolkodik azon, hogy hibázhatta el, hanem kigombolja az egészet és ujra gombolja. Tehát én is azt mondom, ha azt látjuk, nem alkalmas az a hely az ártézi kutra, melyen eddig furattunk, hagyjuk abba és keressünk más alkalmasabb helyet. Ne sajnáljuk az eddig erre fordított költséget. Ez nem vész el. Tanuítunk. De az intézőknek sincs okuk miattuk szégyenkezniök. Hisz öök is elmondhatják magukról: «Homo sum, nihil humani a me alienum puto». Emberek vagyunk mindnyájan. Tévedhetünk mindnyájan. De egy másik régi mondás meg így szól: «Sapientis est comilium mutare in melius, sed milius, nisi insipientis in eevvove persevevave». Okos ember sajátja, hogy ter-vét jobbra változtatja és csakis az ostoba ember ragaszkodik makacsul tévedéséhez.

Hanem én most tulajdonképen eddigi soraimmal csak a nyers anyagot hordtam össze. És a talajt egyengetem azon egyszerű és következményekben Debreczen közegészségére kiszámíthatatlan áldást hozó egyesüetre, melynek jó megalapozását és felépítését szívőből ajánlom én most Debreczen illetékes tényezőinek és nagyérdemű közönségének. Itt ismét példát hozok fel, mert tudom, hogy a jó példa vonz. Folytatom tehát az én derék Szabó Istvánom üdvös és egyszerű működését. Ez az egyszerű földműves ember az ártézi kutja mellett a kertben egy vagy száz kabinnal körülvett nagy bazint készítettett s azt fürdővé alakította át s meg volt Kikindának szabadfürdője és uszodája. A belépti-díj 10—15 krajcár. Bucsujáróként látogattuk azt. A bazin mellett csináltatott egy másik nagyobb bazint. Ezt csatornával összekötötték az első bazinnal s meg volt a második fürdő, a népfürdő. Népfürdő volt ez azért,

mert ebbe a szegényebb néposztály járt ingyen fürödni. A két fürdő között pedig csak az a különbség volt, hogy az elsőbe közvetlen a kútból ömlött a meleg viz, a másodikba pedig csatornán az elsőből s innen ki a szabadba, hogy meg jószágok fürdő s usztató helye legyen. Így létesült Kikindán az első népfürdő és utána a többi. Ha tehát ott megbirt csinálni egy kis jóakarattal s kevés áldozatkészséggel egyszerű ember Szabó István uram egy népfürdőt, nem tudom felfogni, miért ne tudna minél előbb Debreczen városának érteimes és érdemes elüljárósága és közönsége együttes erővel ily népfürdőt létesíteni? Csak jóakarattal, egy kis körültekintés és kevés áldozatkészség kell ehhez és egyéb semmi. Ha ezek meglesznek, mielőbb meg van a népfürdő is Debreczenben. De legyen ám mielőbb! Ezzei ismét egy nagy lépést haladunk azon az uton, melyen közele iünk a cél felé, hogy megmutassuk azt, hogy városunk a harmadik egyetemi városa akar lenni.

Nem akarom fejtegetni ezen intézmény anyagi és szellemi előnyeit, de legfőképp közegészségügyi jó következményeit, hisz ezeket nem kell fejtegetni. Magától érthető az egész dolog! Ez teljesen meg fogja változtatni Debreczen munkás népének képét, viseletét és gondolkodását. Majd meglátjuk, hogy igazam van! Az intézmény fogantatásának édes apaságát örömet fogadom. Csak a város hivatott intéző köreiben legyenek elegenden, akik a szüretésnél a jó és ügyes bába, később a gondos ápoló, majd meg a jó sógor és keresztapa szerepét vállalják! Így meglesz az olcsó vagy ingyenes népfürdő Debreczenben. Adja Isten mielőbb! A közegészség egy másik tényezőjéről, a kurtakorcsokról és iebujokról, melyek ezen tervemmel oki összefüggésben vannak, majd máskor!

Domokos Jenő.

SZINHÁZ.

Ma, 1911 november 29-én, szerdén:

KIS GRÓF.

Operette 3 felvonásban.

Holnap, csütörtökön, 1911 november 30-én:

Ujdonság! Itt először! Ujdonság!

ÉLŐ HALOTT.

Szinnü 3 felvonásban.

Kis gróf. Ma este kerül színre negyedszer a «Kis gróf» páratlan sikert aratott operett B) bérletben.

Élő halott. Szenzációs bemutatója lesz a debreceni szinpadnak csütörtökön este, amikor Tolsztoznak halála után talált drámája, az «Élő halott» kerül színre Vajda L. fordításában. Sokat foglalkoztak úgy a hazai, mint a külföldi lapok Tolsztoj «Élő halott»-jával, amelyet nemcsak szerzőjének és tartalmának rendkívülisége, hanem a hozzáízüött kommentárok és viták is az idei színházi szezon egyik nagy szenzációjává avatták. Amióta a darab napvilágot látott egész harc folyt a dráma körül s akadtak olyanok is, akik kétségbevonták, hogy a darabot egyáltalán Tolsztoj írta volna. De amikor a moszkvai legelőkelőbb színházban, a Művészeti Színházban előadták az «Élő halot»-tat Tolsztoj családjának jelenlétében, a szenzációt hajhászó rágalmak elhallgattak és a világszinpadok sorra tüzték műsorukra az «Élő halot»-tat, élükön a bécsi Burg-Színházzal. Budapestén a Magyar Színházban került színre a kiváló dráma nagy siker mellett. A debreceni társulat Zilahy igazgató vezetése mellett nagy szorgalommal készül a Karenin Anna szerző-

jének ez utolsó művére. Egyik különös érdekessége lesz a bemutatónak az, hogy Protasov Fedor szerepét Zilahy Gyula játssza, aki e szerepben egy kiváló alakításra készül.

Pálinka. Benne vagyunk a színházi főszezonban. Zilahy igazgató egyik újdonságot a másik után hozza a színpadra. Amellett kiváló reprizelőadásokkal teszi változatossá a gazdag műsort. Egy ilyen kiváló és rendkívül reprimre készült most a társulat a «Pálinka» színművel, mely szombaton és vasárnap este fog teljesen új és gondos betanulással színpadkerülni. A «Pálinka» Zola Emíliának a L'assommoir című regénye után íródott, Párisban szenzációs sikert aratva Söt abban az időben darab nem is aratott olyan kiváló nagy sikert, mint a Pálinka. Magyar színpad Rákosi Jenő hozta, aki a darabot franciából fordította és az általa igazgatót Népsszínházban előadatta. Külön megemlíteni való dolog az, hogy a «Pálinka» színmű Coupeau hádogos szerepében rendkívül kiváló mesteri alakítást kreált Halmi Ferenc, a budapesti közönségnek ünnepelt és a Nemzeti Színháznak kiváló színművésze, kinek ez a szerep egy mesteri alakítása volt, úgy hogy mindenki látni vágyott Halmi e szerepében; e szerepét játszva hirtelen rosszul lett és közvetlen utána utána a magyar színművészet büszkesége meghalt. Budapesten oly általános volt a részvétel, hogy többet a darabot elővenni nem lehetett. A vidéki társulatok jelesebb színművészei azonban a legnagyobb ambícióval vállalták Halmi örökét. Azt a nagy érdeklődést, melyet a «Pálinka» keltett, meg is érdemelte, mert a kiváló színmű sok kellemes estét szerzett a közönségnek.

A református lelkészekért!

AZ EGYHÁZKERÜLETI HATÁROZAT.

Még most is az emlékezetünkbe vannak azok a szavak, melyekkel Degenfeld József gróf egyházkerületi főgondnok és Sulyok István esperes festették le a magyar református pap keserves helyzetét. A kerületi közgyűlés ezekre a szavakra megmozdult és felemelte szavát az alábbi határozatával, amelyet érdemesnek találunk a konventhez való felterjesztése alkalmából arra, hogy egész terjedelmében leköljünk:

Egyházkerületi közgyűlésünk az elnöki megnyitóbeszéd hatása alatt sajnálatlalt, de egyszerűsággal a csalódás megütkezésével konstataálja, hogy azon kijelentések és ígérlet dacára, melyeket a magyar kormány elnöke az O. R. L. E. küldöttsége előtt tett, az 1912. évi országos költségvetés tételai között semmi újabb összeg be nem állított az elismerés és méltánylás, a munkára erősítés semmi jelét nem láthatja az a magyar református papság, mely oly nehéz viszonyok között végzi a vallási és erkölcsi élet szaporodó fontos és érdekes teendőit és amely a megélhetés gondoljait és a szegénység küzdelmei között hiven és lelkesen szolgál nemcsak egyházának, hanem a magyarságnak és magyar hazának is, sőt ott van a mindennapi szükségtektől elvont filléreivel mindenütt, ahol áldozni kell a művelődés, haladás és jóléteknység céljaira.

Ma midőn a minden téren munkálkodók kéri, sőt követelik az ilyeneket alkalmazó testületek pedig igyekeznek nemes munkásaiknak biztosítani hivatásos munkáiknak nagyobb anyagi méltánylását; fokozatosan megadni a nehezede megélhetésre, társadalmi állásokhoz méltó hely elfoglalására szükséges javadalmat, a magyar ref. egyház évszázados küzdelmei után szegénnyen az 1848. évi XX. t.-c.-nek csak remény-ségével a szükséges megélhetést sem kéeps biz-

tosítani papjainak, annál kevésbé csak kevés méltánylását hű, nemes és áldásos munkáiknak.

E tudatra egyházkerületi közgyűlésünk érzi, hogy az egyházi hatóságoknak joga, sőt kötelessége a magyar haza kormányzatánál és törvényhozásánál sürgetni, hogy erre a magyar ref. egyházat képesítse.

Egyhangulag és bizalommal kéri fel a kerületi elnökséget, hogy úgy az egyetemes Konvent, mint a közös prof. bizottság útján tegye meg a lehető arra, hogy a lelkészek fizetésének rendezése sürgősen s már az 1912. évi költségvetésben megkezdessék.

KÖZGAZDASÁG.

Tőzsdék:

	Budapest	Wien
Magyar Hitelrészvény	851.—	851.50
Osztrák	641.—	641.50
Államvasut.	734.—	734.50
Jelzálogbank	496.50	497.—
Hazai bank	312.50	312.50
Leszámitolóbank	580.50	581.—
Magyar bank	711.—	711.50
Rimamurányi vasmű.	676.—	677.—
Salgótarjáni köszén	678.—	679.—
Közuti vaspálya társ.	829.50	830.—
Városi vasut	421.—	421.50

Debreczeni papírok:

Általános Forgalmi Bank	400.—
Alföldi Takarékpénztár	356.—
elővételi jog	15.—
Bank és Váltóüzlet R. T.	230.—
Bank egyesület R.-T.	200.—
Debreczeni Bank	200.—
„ Első Takarékpénztár	860.—
„ Hitelbank	260.—
„ Gazdák Bankja	210.—
„ Városi	100.—
Gazdasági Takarékpénztár	205.—
Ipar- és Kereskedelmi Bank	740.—
Közgazdasági Bank	400.—
Leszámitoló és Pénzváltóbank	200.—
Nagymagyaralföldi Bank	210.—
Takarék- és Hitelintézet	350.—

Gabonátőzsde

Budapestben:	
Határidő:	
április búza	11.84
„ rozs	10.33
„ zab	9.83
május tengeri	8.44

UJDONSÁGOK

A 'Debreczen' szerkesztősége a kiadéhvatala Barabos-u. 7. sz. a. Telefon 449.

DEBRECZEN ÉS A LYRA.

Debreczen, nov. 28.

«Szép város, nagy város és hozzá gazdag» mivelhogy Debreczenről van szó, de kiváló fiainak kiforrása, kifejlése tekintetében tulszerencsétlen. Természetesen főképpen a lyrára áll ez. Nem termelt még lyrikust városunk ősmagyar televénye, aki a teljes kifejlést, a tökéletes érvényesülést elérhette volna. Irodalmunk büszkesége a «Lilla-dalok» hallhatatlan lantosa 32 éves korában tér örök pihenőre a Hatvan-utcai temető hantjai alá...

Nagy Imre szintén Debreczen szülöttje, «Arpad» epos szerzője s a meseköltő Péczeli, mint fiatalon halnak el. A későbbiek közül Zsutai János önmaga vet véget életének. De a tragédia tovább is folytatódik.

Alig pár éve hatalmas lyrikus gárdával dicsekedhetett Debreczen, amely gárda kiváló, ilusztris tagokat tudott felmutatni. A vezéri päl-

cát Szávay Gyula tartotta kezében, aki bár nem Gvárosunk szülöttje, de neve összeforrt már Gannak irodalmi s egész társadalmi életével. A vezér köré csoportosultak azután a szárnybontogató ifju óriások; Szávay Zoltán, Vályi Nagy Gusztáv, Oláh Gábor, Zivuska Andor és Kuthy Sándor. S ime mily változás csak néhány év alatt... Igaz... hogy a vezér, a Mester. Szávay Gyula még most is üde életerővel, ifjusággal pengeti, a humor, az élet melódiával szentelt hurjait, de hajh a többiek... a többiek. Szávay Zoltán eltávozott Debreczenből; Vályi Nagy Gusztáv sirjára édestova 4 éve már, hogy ráborult a hant. Zivuska Andor, Kuthy Sándor lantjai csak néha zendül egyet... Oláh Gábornak orvosai tiltották el a szívfemiekkel való foglalkozást s gyöngyörű terveinek megvalósítását.

Ezek voltak egy pár évnek változásai, melynek eredménye az lett, hogy valami fájdalmas hallgatás, üzleti nyelven szólva valamilyes kis pangás állott be Debreczen szép multra tekintő lyrájába. Önkénytelenül következik a kérdés, hogy hol van az a bizonyos irodalmi kör, mely szárnyat ad a fiatal sasok reptének, az elmúlt lantokat hangra ébreszti, s a most felserdült repülni tanulókat gyámo-lítja?... szigma.

— **Az erdélyi ref. egyházkerület új főgondnoka.** Az erdélyi egyházkerület községei Bánffy Dezső halálával megürült főgondnoki tisztségre Kemény Arpad volt főispánt választották meg. Az új kerületi főgondnokot a most lefolyt kerületi gyűlésen iktatták be hivatalába.

— **Oláh Gábor gyógyulása.** Nagy örömmünkre szolgál, hogy városunk nagybeteg költőjéről, Oláh Gáborról az utóbbi naokpban kedvező hírek érkeztek. Ugy értesülünk, hogy költőnknek a határtalan szellemi munkától megronesolt idegrendszerre a javulás útjára tért. A végtelen tenger gyógyító levegője, Cirkvenica enyhe klímája, verőfényes napja szakszerű orvosi kezelés mellett hiszszük, hogy közelesem vissza is adják Oláh Gábort alkotó szellemének egész erejében Debreczennek és a magyar irodalomnak. De e kritikus ponton valóban érkezett az ideje annak, hogy mindazok, akik állásuknál fogva hivatva vannak Debreczen kulturális és szellemi értékeit ápolni és megbecsülni, mindazok, akik nemes emberi szívükkel és fenkölt gondolkodásukkal azokat megbecsülni tudják és akarják, lépjenek akcióba és tegyék lehetővé, hogy a nagy költő betegségében bekövetkezett gyógyulási folyamat az orvosi javallat szerint szükséges ideig akadálytalanul történhessék. Igazán óhajtható, hogy egyszer idejében áldozunk azért valamit, akiért idő után nagy áldozatokat szoktunk hozni.

— **Szabadiskola.** Ma, szerdán Sztankay F. Béla gépészmérnök, a kir. ipari szakiskola igazgatója az «Irártolgyártás» címen tart vetített képekkel kísért előadást, melynek vázlata: Az írás története. Pálma-borda. Ó-egiptuszi papíros, bambusz írószár. Sziámi zsirkreéta. Palapapír. Török nádtoll. Kisuhali kalligrafia. Kínai írott újság. Író-ecest. Ludtoll. Ó-római fémtoll. A toll anyaga jelenleg. Az acél előkészítése. A lemezek kímetszése, hajlítása, élezése és vizsgálata. A gyártás bemutatása vetített képek segítségével. Az érdekes előadás este hat órakor kezdődik az ipartestület dísztermében (Simonffy-utca 1/c., II. em.), teljesen ingyenes s mindenkit szívesen lát azon a vezetőség.

— **A protestáns közös bizottság** tegnap gyűlésezett Budapesten. Ez alkalomból szóba került a lelkészi fizetésrendezés ügye is. A tiszántúli ref. egyházkerület határozatát Sass Béla egyházker. tanácsbíró nyújtotta be. Hogy lelkészi fizetésrendezés címen lehet-e új államségélyt kieszközölni az kétségesnek látszott, mikor tudvalevőleg 7 címletben kéretett a segély s abból pusztán három, tudniillik az adócsökentés, a lelkészi nyugdíj és közgazgatás számára s főleg az első címlet számára történt kiutalás a mostani költségvetésbe fölvev 360.000 koronával.

— **Egyetemi internátus Debreczenben.** Az országos bírói és ügyészi egyesület kezdeményezésére a kormány az egyesület részére 20.000 koronát vett föl költségvetésébe arra a célra, hogy azon a harmadik egyetem székhelyén a bírók és ügyészek fiai részére internátust állítsanak föl. Minthogy most Debreczen és Pozsony egyszerre lépnek az egyetemi városok sorába, az egyesület elnöke Gresek Károly kuriai bíró mindkét városban érdeklődött aziránt, hogy minő kedvezményeket adhatnak a városok az internátus építéséhez. Debreczen ingyen telket és téglát ajánlott fel. Pozsony most tárgyalja a kérdést.

— **A munkásbiztosító és a pincérek.** Viharos gyűlést tartott a szállodások és pincérek szakszervelete, amelyen az ellen tiltakoztak, hogy a munkásbiztosító központi igazgatósághoz oly irányu felterjesztést intézzen, hogy miután a szállodások pincérek borraivalóját bevallani nem akarják, a munkásbiztosító az ezután járó illetéket hivatalból maga vesse ki. Munkáltsunk ebben a kérdésben elküldte a munkásbiztosító hivatalt, hol ebben a tárgyban tett kérdésére azt a feleletet nyerte, miszerint a pincérek félreérthetők az alapszabályok 12. §-át, mely kötelezi a pincéreket a borraivalók bejelentésére. Különben a pénzügyi a letebb említett felterjesztést a központi igazgatósághoz megteszi.

— **Népmozgalmi adatok a tiszántúli egyházkerületben.** Hajdu Zsigmond püspöki titkár most állította össze a tiszántúli ref. egyházkerület 1910. évi népmozgalmi adatait. A múlt év, tehát az 1910. év végén volt az 1900 évi népszámlálás adatai szerint 1,116,861 lélek, míg a kerület az 1909. év végén csak 1,101,980 léleket számlált, az egy évi szaporulat 14,884 lélek. Szembevethető a reformátusok nagy előnye a reverzálisok megkötésénél. Ugyanis az összesen kötött reverzálisoknak majdnem kétharmad része a református egyház javára kötött, számszerűleg 669 az egyház javára, 358 kárára. Nyereség tehát 291. A születések száma 40,774, mely közül fiú volt 20,754, leány 20,020. A lélekszám összeállítására vonatkozólag megjegyezzük, hogy az az 1900. évi népszámlálás adatai alapján történt.

— **A nánási családi dráma.** Hirt adtak már arról, hogy Magyar Imre gazdálkodó lelte feleségét. Magyar né állapota oly súlyos, hogy beszállították a debreceni kórházba. Itt ápolás alá vették, azonban oly válságosra fordult állapota, hogy a haláltól lehet tartani. Ezért Magyar né sürgős kihallgatását elrendelték. A vizsgálat a brutális férj ellen megindult.

— **Egyházból kizárt teológiai tanár.** Hónapokkal ezelőtt, mikor éppen világraszóló dicsőüléssel ünnepelte a hazai unitáriánizmus megalapítójának, Dávid Ferencnek emlékét, kellett lemondania György Jánosnak teológiai tanári állásáról. Azóta a szegény ember volt malomi zsákhordó, angol levelező, sőt iparkamarai hivatalnok is. Most György János visszatért a teológiához. Áttért a ref. vallásra s a kolozsvári ref. teológiára hallgatónak iratkozott be.

— **Gyógyítható-e a tüdőbaj?** Ezzel a fontos kérdéssel foglalkozik egy népszerű broszúra, amelyet Guttman H. dr., a Finsen-intézet főorvosa írt. Ebben a füzetben egészen új utakat találunk a tüdőbajok ellen való küzdelemre. — Hogy mindenkinek, aki tüdő-, nyak- vagy gégefőbetegségben szenved, lehetőségessé tegyük ennek az illuszióknál könyvnek a megszerzését, teljesen ingyen és bérmentesen küldjük el minden betegnek. Csak egy levelezőlapot kell érte írni a Puhlmann & Co. cégnek, Berlin 901. Müggelstrasse 25.

— **Gyújtogató csavargó.** A debreceni ügyészségnek jelentette ma a szoboszlói csendőrség, hogy Decsey Lajos gazda panaszt emelt, hogy a szoboszlói határban lévő tanyáját valaki felgyújtotta. A nyomozás megállapította, hogy a tüzet megelőző napon egy torzonborz arcú, szőrös, kopott ruhás, csavargó kinézésű ember ólalkodott a tanya körül és többen azt is látták, hogy a csavargó a szénakazal aljában feküdt le. Valószínű, hogy pipára gyújtott s a gyufától fogott lángot a kazal, mely nagy tüzet okozott.

— **Bánffy-emléknap.** Az erdélyi ref. egyházkerület most lefolyt közgyűlése alkalmából nagyszabású kegyeletos ünnepélyen adózott néhai kiváló főgondnoka, Bánffy Dezső báró emlékezetének. Az ünnepségre a kerület a Bánffy-családon kívül meghívta a testvér ref. egyházkerületeket, az ágostai hitv. evang. és unitárius egyházakat, az erdélyi rk. státust, a kormányt, a kolozsmegyei, városi és katonai hatóságokat, melyek mind képviseltették magukat. A tiszántúli ref. egyházkerületet Baksa Lajos dr. főjegyző, Sass Béla és Sulyok István tanácsbírák képviselték. Az ünnepség a Magyar-utcai ref. templomban folyt le. Az ünnepségen Jancsó Lajos esperes imát, Kenessey Béla dr. püspök pedig emlékbeszédet mondott.

— **A temesvári műegyetem.** Temesvárról jelentik: Temesvár város most tartott közgyűlésének két fontos tárgya volt. Mindenekelőtt kimondotta a közgyűlés, hogy tekintettel az 1912. évi költségvetés indoklására, melyben szó van a Temesvárt létesítendő műegyetemről, elérkezettnek látja az időt arra, hogy megállapítsa mindazon ellenszolgáltatásokat, melyeket a kormánynak nyújthat. (Evégtől bizottságot küldött ki az előkészítő munkálatok ellátására. Kimondotta azt is, hogy 600 ágyra berendezendő új kórházat épít négy millió korona költséggel.

— **Angalkönyvi hírek.** Hymen: Grünbaum Sándor és Weiszfali Szió jegyet váltottak. — Születési esetek: Gombos János napszámos és Nagy Sára Sándor fia ref., Fucskó János és Nagy Mária halvaszületett leánya, Sóvágó Antal és Kiss Eszter Erzsébet, Irén leánya ref., Lada József napszámos és Elekes Zsuzsanna István fia ref., Nagy Antal pályőr és Nagy Margit Erzsébet leánya ref., Fehér Gábor kishérlő és Bácsi Erzsébet István fia ref., Harcsányi Sándor és Király Zsuzsanna Ilona leánya ref. — Halálozási esetek: Nagy Lajos ref. 28 éves, Nagy András ref. 10 éves, Tóth János rk. 67 éves, Román Julia ref. 3 hónapos, Hajdu Lajos ref. 2 hónapos.

— **Rablóvilág Nagyszalonta környékén.** Nagyszalonta környékén az utóbbi hetekben a betörések és lopások egész sorozata következett be. A falvakban csaknem minden éjszaka történt egy-egy betörés. A lakosság e miatt állandó rettegetésben élt. A csendőrség már régen gyantott, hogy egy szervezett rablóbandával áll szemben és erélyes kézzel kezdett nyomozni a rablók után. Csakhamar kézre is került a rablók vezére, egy Krétás Mihály nevű legény, aki egy rovott multu Tulkán nevű emberrel összeállt és kifosztottak mindenkit, aki utjukba akadt. Legutóbb Kotró László földbírtokosnál törték be s vagy ezer korona értékű ékszert és 200 korona készpénzt raboltak. Krétás a napokban belőtt Tisza Kálmán kötegyáni kastélyának az ablakán szeretőjére, Szabó SFlórára. A leány életveszélyesen megsebesült s kivallotta, hogy a merénylő Krétás volt. Így került hurokra a veszedelmes ember. A csendőrség most a banda többi tagjait nyomozza.

— **A Meteor villamos-színház** kiváló heti műsorával bemutatásra kerül a «Mélytárgos kisasszony szerelme» a kopenhágai udvari-színház világhírű művészeinek előadásával. Látható kedden, s szerdán, csütörtökön és pénteken. Tisztelettel Csomor Gyula tulajdonos.

— **Ma egy hónapja,** hogy a Petőfi-tér 7. sz. alatt a régi Telegdi (Széchenyi) kávéház helyén megnyitotta téli orfeumát Hajnal Gyula. Az egész helyiség a legmodernebbül és otthoniasan van átalakítva, úgy hogy a belépőt mindigárt meglepi a csinos helyiség. A Hajnal-mulató művészi gárdája is elsőrendű s a nagyszámú közönség kellemesen tölti el este kilenc órától szabad idejét. Mindennap új műsor. — Fellépnek: Szamosi Teri, Bella Böske, Bárdi Gizi, Zobel Elza, Krasznai Ili, Gárdonyi Margit, Bóvizáry Magda, Lévai Farkas Pál, Vajdai Jóska, Vas Feri. A zongoránál Neszmélyi Izsó ül.

A villamos vasut jövője.

A JOG- ÉS PÉNZÜGYI BIZOTTSÁG ÜLÉSE

A jog- és pénzügyi bizottság ma, szerda délután három órakor a városháza kistanács-termében ülést tart.

Az ülésnek legfontosabb tárgya a villamos vasut ügye lesz. Köztudomásu, hogy a villamos vasutra vonatkozó szabályrendelet még nincs kalap alá hozva. Temérdek hátrány származott már ebből úgy a közönségre, mint a villamos társaságra. A szabályrendelet lesz arra hivatva, hogy pontosan körülírja a közönség és a vasuttársaság jogait és kötelességeit.

Fontos tárgya lesz még az ülésnek, a helyi vasutnak másik nagyjelentőségű dolga: az új vonalak építése. (A debreceni villamos vasut olyan fényesen bevált, hogy a társaság csakis a saját jól megfontolt érdekében cselekszik, ha vonalait kibővíteni akarja. Jól tenné a társaság, ha az új vonalak építésével kapcsolatban a csapó-utcai kettős sínpárt is minél előbb kiépítené, mert a jelenlegi egyes sínpáron képzelenség lebonyolítani a forgalmat.

A jog- és pénzügyi bizottság mai ülésére a következő meghívást vetjük:

Meghívás

a jog- és pénzügyi bizottságnak 1911. évi november 29-én, azaz szerdán délután három órakor a városháza kistanács-termében tartandó ülésébe. Tárgyak: 1. A villamos vasutra vonatkozó szabályrendelet tervezet.

2. A debreceni Helyi vasut által építendő újabb vonalak ügye.

3. Egyéb esetleges folyóügyek.

Debreczen, 1911. évi november 28-án.

Dr. Vargha Elemér,
tanácsnok,
bizottsági h. elnök.

Katonai botrány.

NÉGY HUSZAR EGY BAKA KALANDJA.

SZEMBESÍTÉS A VILMOS HUSZAR LAK-TANYÁBAN.

Nagy botrányt rögtönzött a minap négy huszár egy bakával a Zöldfa-utca sarkán. — Simon Gábor 7-ik huszárezredbeli közhuszár 3 társával megáramadta Fekete József 39-ik gy-beli freitert.

Mind a négyen kivont kardokkal rohantak a szerencsétlen bakára.

Ki tudja, hogy mivé fajul el az utcai botrány, amelynek indító oka természetesen szerelmi motívumokban leledzett — ha közbe nem lép a 83-as számú rendőr, Háda Sándor, a rendőrteljeség őriása, Revolvert szegzett a huszárok mellének és úgy akadályozta meg a vérengzést.

A négy huszár az erélyes felépésre megdöbbsent, de később Hádára akartak támadni. Szerencsére már ekkorára rendőri segítség érkezett.

Mintegy 7—8 rendőr vette üldözőbe Háda vezetésével, a huszárokat, akinek sikerült az éj leple alatt elmenekülnök.

A dolog azonban nem maradt annyiban. Háda Sándort tegnap délután szembesítették az egész Vilmos-huszárezreddel.

A szembesítés sikerrel járt, mert Háda Sándor felösmerte az egyik támadót Simon Gábor közhuszár személyében.

Simon töredelmesen ösmerte be bűnét és most már a katonai bíróság fogja befejezni a négy huszár és egy baka kalandját, amely Simonra és társaira valószínűleg nagyon szomorú következményekkel fog végződni.

Hja, ezt is a szerelem tevé!...

Szintelen riportok.

A díjnok trágédiája. — A közvető.
A díjnoktrágédiából való ez a kis történet.

A szegény napidijas egy hentes mesterrel lakott egy házában. Egyszer beállt hozzá a hentes szomszéd.

— Kérem tisztelt uram, nagy kérésem volna.

— Mivel szolgálhatok szomszéd ur?

— Egy folyamodványt kellene írnom a városhoz, de én nem nagyon értek az ilyesmire. Hát arra kérném kedves szomszéd ur, szerkessze meg nekem azt az irást. Nem kívánom ingyen, a jövő héten küldök hálából egy kis malacot.

— Rendben van — mondta a szegény diurnista — meg fogom írni.

A folyamodvány elkészült, sikere volt, ezzel szemben a malac nem mutatkozott. Eltelt egy hét, két hét, a malac csak nem jött.

Egy napon aztán gondolta a díjnok, majd beszól a henteshez azért a kis malacért, hátha elfelejtette.

A hentes nem volt az üzletben, csak a segédje.

— No? — kérdezte a díjnok —, mi van az én malacommal.

— Micsoda malaccal? — csodálkozott a segéd.

— Azzal, amit a gazdája nekem ígért.

A segédnek csak most jutott eszébe a dolog.

— Ja! — mondta a kezével legyintve — azt nem küldtük el a nagyságos urnak.

— Miért?

— Mert... meggyógyult.

Atkozottul rosszul ment egy nemesabonyi szatócsnak a dolga. Panaszkodott ünefk-fánkák végre az egyik hitsorsosa tanácsot adott neki: — Menjünk fel Rothschildhoz és mondj el a bajodat neki. Ha én bevezetlek hozzá, biztosan kiségit.

A szatócsnak már csak ez az egyetlen reménye volt, hát nem sokat ahhozott. Felutaztak Bécsbe és nagynehezen bekerültek Rothschild elé, aki miúgy mondani szokas, olyan nagy ur, hogy egyebet se tesz, csak az ingeit hol fölveszi, hol leteszi...

A bajba jutott ember aztán olyan keservesen sirta el baját, hogy megszánta a pénzkirályt és kiutalványozott neki kétféle százast.

— Itt a pénz, aztán menjen Isten hírével.

A szatócs elment a pénztárhoz, de a barátja még ott maradt Rothschild szobájában. És mikor néhány perc múlva az írásából föltekintett a pénzkirály, a másik nemesabonyi ember még mindig ott állt az íróasztala előtt.

— Hát maga mit keres még itt? — szól rá idegesen.

Mire a szatócs barátja közelebb lépett a bankárhoz, bizalmasan hunyorított, aztán jelentős mozdulattal, miközben a hüvelyk ujjával megdörzsölte a mutatóujját, így szólt:

— Tudja, én hoztam ide magának azt az embert...

TÁVIRATOK.

A POZSONYI EGYETEM.

Pozsony, november 28. Pozsonyban nem tudnak hova lenni az emberek a boldogságtól, hogy egyetemet kapnak. A törvényhatósági bizottság tagjai közt mozgalom indult meg, hogy gróf Khuen-Héderváry Károlyt szombati ígéretéért diszpolgárrá válasszák. Az Országos Birói és Ügyészi Egyesület, amely éhatározta, hogy bírák és ügyészek egyetemi hallgató-fiai számára internátust létesít az új egyetem székhelyén már érdeklődött aziránt, hogy Pozsony alkalmas volna-e egy száz belakóra tervezett internátus létesítésére. A város áldozatkészségétől függ, hogy az internátus létesíthető-e. Egy pozsonyi napilap felhívást intéz a lakossághoz, hogy hatalmas küldöttség tisztelegjen a királynál és fejezze ki köszönetét.

SZÁZEZER KORONÁS VÁLTÓHAMISÍTÁS.

Miskolc, november 28. A miskolci királyi ügyészségnél több miskolci, csabai és főleg diósgyőri kereskedő, parasztagazda és néhány bank tett feljelentést Horn Nándor diósgyőri fakereskedő és pénzügyőrök ellen, aki nem kevesebb mint százezer korona értékű hamis váltót számitoltatott e különféle pénzügyintézeteknél.

Horn Sándor nagyon gazdag ember hitében állott és ezért korlátlan hitele volt mindenfelé. A pénzügyintézeteknél ismert ember volt és a leszámítolásra benyújtott váltókat minden további megjegyzés nélkül fizették ki az előkelő modoru pénzügyőröknek. Legutóbb egyszerre négy nagy összegű váltót nyújtott be egyik diósgyőri kis hitelszövetkezetnél. A pénzintézet ügyészenek dr Hercz Ödönnek feltűntek az aláírások, a benyújtott váltókat a szolgáival egyenként elküldte az aláírókhoz, akik aztán kijelentették, hogy az aláírások hamisak. Horn dühösen tiltakozott a gyanúsítás ellen, bement Miskolcra és pezsgős vacsorára invitálta meg a barátait. Másnap aztán eltűnt a városból és most kétségtelenül Amerika felé vitorlázik. Vasárnap aztán egész sereg kisebb-nagyobb összegű hamis váltót fedeztek fel. A miskolci kir. ügyészség elfogatási parancsot adott ki Horn ellen.

A SZOLNOKI VÁLASZTÁS

Szolnok, nov. 28. Kossuth Ferenc a nála megjelent szolnoki küldöttségnek Szatmári Mór szerkesztőt, volt képviselőt ajánlotta jelöltnek Szatmári Mór érintkezésbe lépett a kerület vezetőivel.

FELROBBANT VENDÉGLŐ

London, nov. 28. Nagy szerencsétlenség történt tegnap este Nottinghamban az ottani Albert-Hotelben. A központi gázfűtés főcsöve megrepedt és a pincelhelyiségek megteltek gázzal. Még nem lehet tudni, mi módon, felrobbant a gáz és szétvetette a vendégfogadó földszintes bolthajtását. A tűzoltóság hamarosan a helyszínén termett is el akarta zárni a gázvezetékét, de közben másodszer is bekövetkezett a robbanás és négy tűzoltót halálosan megsebesülve ástak ki a lemolott falak alól. A fogadó utasai közül hatan sebesültek meg.

**Mindenféle
Nyomtatványokat
olcsón készít**

HOROVITZ ZSIGMOND
könyvnyomdájá

Darabos-utca 7. sz. a.

A vihar.

Ősöz eredetiből fordította RÓBERT OSZKAR.

11. Folytatás.

— Természetesen, fogalmam sincs, mi fog történni. Az is lehetséges, hogy a csapatok egy része átpártol hozzánk, mert nem munkásokról van szó, akikről oly hamar idegenkednek, hanem a magunk fajtájáról, közös érdekekről...

— Te édes!... te édes!... — énekelte keserűen a titokzatos hang gyöngéden fiatal, tiszta beszédében.

— De talán meszárlásra is kerül a sor! — kérdezte Sinotska és sápadt, kis arca tömör gondba borult.

— Nem, az nem lehet egyetlenem!... Én nem akarom. Én nem bírnám el! — szeretett volna felsikoltani s ruganyos, ifju karjaival magával ragadni Kotsajewet, hogy fejét mellére vonja s eltakarja őt testével.

— Alkalmasint, — felelt Kotsajew. Gyilkolás nélkül ez már nem megy.

— Ugy? — kérdezte Sinotska a sötétsegen átrezgő hangon és Kotsajew nagyon jól tudta, mitől fél és ez annyi melegséget árasztott a szívére, hogy nevetnie kellett.

— Nem ülnénk le? — szólott Sinotska, a kire átragadt a nevetése és szintén örült, de egyben bánatos érzései is tovább kínozták.

Mégis, lassan úgy érezte, minden ízében érezte, hogy ez a borzalmasság nem történhetik meg, Kotsajew nem pusztulhat el. Nem hagyhatja el ezt az életet, amelyben ő Sinotskának s ez neki mindene.

Leültek a mély meleg árnyékban s meg egymás körvonalait sem látták. Mindennűnen sötétség fogta őket körül és forró, nedves erdei levegő mintha nem is a légben, hanem egy reneteg közepén ülnének, ahol köröskörül ezer mértföldnyire két ifju izzó, egészen egymás közelében dobogó szíven kívül csak sötétség van és csillagok és langyos, kábitó tavaszi levegő.

Ekkor Kotsajew oly epedésektől duzzadó vágyat érzett, hogy a sötétségben magához kapja Sinotska formás, meleg derekát, a darabos szöveten át érezze lágy, odaadó testét és a szenvedély és boldogság egyetlen, határtalan dalkiáltásában felujjongva vérig kinnzza, öszszemorzsolja és aztán ölebe emelje a drága, kényes kis teremtetést és nem ismert gyöngédséggel becézze, ölelje, — hogy magának is forró könnyek rezegtek a szemében. A fonái, mely egymáshoz fűzte őket, mereven és izgatón feszült közöttük és a leány különös nyugtalanságából kiérezte Kotsajew, hogy vár valamire és fél és féktelen vágyggyal vágyakoztak, mint a virág a napfényben.

Mégis mindig feszélyezte még valami; ajkai gépiesen mozgogtak és érzéseitől távolesó doigokról beszéltek.

— Holnapo ti leszek a páncéioson. De leg-többet a kikötőben kell tennem és vigyáznom, nehogy rabolni kezdjenek. Ha emberek le-isszák magukat, minden elveszett. Akkor sem-mi sem lesz az egészből. Csak borzaimas mé-szárlás.

— Sinotska fog-e sirni, ha holnap meg-ölnék? — kérdezte hirtelen vigan és bohón.

Mellelte megremett valami és aztán ott égett kezén a leány, finom, forró ujjainak érintése.

«Édes! Szerelmesem, hogy tudsz ennyire kegyetlenül beszélni?» mondta ez az érintés szemrehánygán.

Kotsajew szava egyszerre megszakadt. — Először érezte, hogy magához kell szoritania ezt a kezét és megsókolnia és ezt akkor nagyon jól fogja tenni. Lassen és teljesen elfogódva emelte ajkaihoz a puha, meleg kezét, melynek friss, üde illata fejébe szállt, és épp oly vontatottan, megsókolta egyszer és aztán még egyszer. A leánykéz gyöngén megremegett mind-egyik csók után, de egészen akarattalan meg-adással és simulva maradt az övében.

Aztán feszült hallgatás jött. Feltartóztatlan nőtt bennük valami és vonzotta őket közelebb egymáshoz és már úgy volt, mintha nem tudnának tovább ellentálni. Sajátságos erőtlenség bizsergett végig testükön. Fejük szédült és elborult, sötétség meredt eléje, mint egy tömör, lát nem hatható fal; eltűnt előle, minden, a sötétben különösen fénylő arcon kívül, melyből félig nyílt, titokzatos szemek világítottak elő.

Roppant csend volt köröskörül és ez elválasztotta őket az egész világtól. Csak a ragyogó csillagok tötek át a sötétségben és hulló ezüst-özönnel világították meg Sinotska arcát.

— Haza kell mennünk — mondta lankadt és remegő hangon.

Mintha az életből szakítanának el valamit, nehezen küzdötte le a forró zsidbadtságot, mely testét hatalmába vette. Felállt és botorkálva indult el a sötétben. Bizonytalanul és tétován kó-válygott odább.

Kotsajew felállt és kezével végtagsimitott homlokán és haján.

Folytatjuk.

Főmunkatárs **VOITN GYÖRGY.**

HUNNIA

műterem képei, levelezőlapjai

szépek, olcsóak, tartósak.

Műterem: Csapó- és Piacz-utca sarok.

ÁTHELYEZTEM

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy a Stenczinger-házból, annak lebontása miatt, a már több mint tíz év óta fennálló papír-, író és rajz-szerkereskedésemet a főny-
képészeti szaküzlettel Piac- és Csapó-utca sarkán lévő Takaré- és Hitelintézet ujonnan épült palotájába helyeztem át, ahol is azt

teljesen újonnan

rendeztem be, úgy, hogy a legkényesebb igényeket is kielégíthetem.

PAPIR

Író- és Rajzszerkereskedésemet a Fényképészeti szaküzlettel

Piac- és Csapó-utca

sarkára, a Takaré- és Hitelintézet új palotájába

Különösen b. figyelembe ajánlom a dusan felszerelt

Csemagor Dobozos Levelepapirokat,

melyekből állandóan óriási választék raktárt tartok és ezáltal azon kellemes helyzetben vagyok, hogy t. vevőimnek a legjutányosabb árrakkal szolgálhatok.

Raktáron tartok iskolai és irodai szereket, rajzszközöket, üzleti és emlékkönyveket, levelezőlap albumokat.

Legújabb felvételre képes levelezőlapoktól rendkívül nagy választék.

Telefon 330.

HOROVITZ ZSIGMOND

Telefon 330.

Darabos-7. sz. községben villanyerőre berendezett

Könyv- és Műnyomdában

névjegyek, eljegyzői, esküvői és háli meghívók, bankok, hivatalok, vállalatok, iparosok és kereskedők részére szükségelt nyomtatványok, valamint „Typograph” szedőgépeken művek, hírlapok, folyóiratok stb. gyorsan készülnek.

DEBRECZEN, ESTI HIRLAP napilapok és a DEBRECZENI TÁJÉKOZTATÓ kiadóhivatala
Telefon: 412. Hirdetések jutányos áron vétetnek fel. Telefon: 412.

Gyógyítható-e a tüdőbaj?

Ez a rendkívül fontos kérdés mindenkit foglalkoztat, a kit asztma, tüdő- és égelő tuberkulózis, tüdőcsucsuhurut, tüdővész, makacs köhögés, elnyálkásodás vagy állandó rekedtség gyötör s eddig nem talált orvoslat. Minden ilyenféle beteg kap tőlünk teljesen ingyen egy könyvet képekkel Guttman dr. orvostól a Finsen-gyógyintézet orvosától a következő tárgyról: **Gyógyítható a tüdőbaj?** Azonkívül egy próbacsomagot kitűnő diétikus teáinkból. Ezeket magasztalják, a kik eddig használták. Gyakorlott orvosok ezt a teát mint kitűnő diétikumot tüdő-tuberkulózis (tüdővész), asztma, krónikus gége- és gégefőhurut ellen rendelték és magasztalták. A tea nem titkos szer, Lieber-tőle növényekből készül, a melyeket császári rendelkezésre szabad forgalomba bocsátottak. Ára olyan olcsó, hogy a legszegényebbek is használhatják. Hogy minden betegnek minden rizikó nélkül alkalmat adjunk a tea kipróbálására s hogy a betegsége felől mindenkit fölvilágosíthassunk, elhatároztuk, hogy minden betegnek megküldjük a **Gyógyítható-e a tüdőbaj?** című német füzetet egy próbacsomag teával teljesen ingyen és bérmentesen. Tessék levelezőlapot írni **Puhlmann & Co** címre Berlin, 901. Müggelstrasse 25.

Apró hirdetések.

Tíz szeig 50 fill., minden további szó 5 fill.
Apróhirdetések előre fizetendők.

Zongorázik ön? 3 korona havi előfizetéssel legjobb és legújabb zeneműveket kölcsönöz Országos hangjegykölcsönző intézet, Andrásy-ut 47. Tessék prospektust kérni.

A Kárpátia a legjobb az asztma, hurut és tüdőbajosoknak. Hosszu Viktor, Brassó. —

Kisebb gázkałyha (Piccolo) eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Kókusz-sziv, kóser, legfinomabb gyártmány, libazsirt fölülmulja. Főzéshez, sütéshez kiváló. Önkölös postadoboz franko 7.50. Kókuszvaj 8 korona. Pollacsek Fülöp és fia Nyirbátor.

Egy jó családból való fia férfi szabó tanulónak teljes ellátással felvételt Hatvan-m. 6. sz. alatt. Ugyanott egy darabszámú jó nagymunkás is felvételt.

Röngyelőnő jó irással egy női divatüzletben jobb fizetéssel alkalmazást talál. — Irásbéli ajánlatok a kiadóhivatalba.

Csizmadianesterek csizmaszárba való papiros kiló és mázsáknál olcsón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papírüzletében Piacz-utca 12.

MIADÓ LAKASOK. Csapó-utca 10. emelet alatt udvari lakás, az emeleten egy vagy két szoba butar nélkül kiadó. Értekezhetni Csapó-utca 10. az emeleten.

BUDAPEST SZÁLLODA
SZEGED, Aradi-utca 6.
(Tisza nagyszállója függeléke.) Bejárat a Klauzál-téri villamos vasut megállójától.

Udvari szoba személyenként világítással és kiszolgálással K 1.60
Utcai szoba személyenként villanyvilágítással és kiszolgálással. . . . . K 2.40

Ugy az utcai, mint az udvari szobák tiszták és világosak. A környékbeli közönség kedvelt szállója.

Meteor Villamos színház
Bocskai-tér 10.

Legkellemebb szórakozó hely. Debrecen város közönségének

Előadások kezdete Vasárnapokon :
3-5-ig, 5-7-ig, 7-9-ig és 9-11 óráig.

Hétköznapokon . . . . . 7-9 óráig.
9-11 . . . . .

SALVATOR
GUMMI SARKAK
VILÁG CZIKK
UTÓLÉRHETETLEN TARTÓSSÁGU!

AMMENDÜTT KAPHATÓ.

2693. tkv. sz.
1911.

Árverési hirdetmény.

A püspökladányi kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Strauszman Fülöp végrehajtásának Wiener Náthán és neje végrehajtást szenvedő elleni 2000 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék a p.-ladányi kir. járásbíróóság területén levő, Püspökladány községben fekvő a püspökladányi 441. sz. betétben A. I. 1-2 sor 1268/1., 1268/2. hrsz alatt felvett 448 □-öl területű a Beltelekben fekvő 844. ösz. ház, udvar és kertnek Strauszman Regina B. 5. 11. Wiener Náthán B. 10. alatti illetőségére az árverést 1373 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1911. évi december hó 13-ik napján délelőtt 9 órakor a kir. bíróság árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is, azonban annak 2/3-ánál alacsonyabb áron alul eladatni nem fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t.-cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Püspökladány 1911. augusztus hó 12.
Dr. Kovács sk.
bíró.

Aki gyomorfájós, hálbeteg, étvágytalan, lenoványos tásához hajlandós, használja a számos év óta jónak bizonyult **gyomorsót, Schaumann** gyógyszerész Stockerauban.

Aki szabályozni és épségben akarja tartani jó emésztését, használja a Schaumann-féle **gyomorsót,** tapasztalni fogja, hogy más szerek elleneben mily jól érzi magát.

Gyomorsó elővételje azonnal a fölösleges **gyomorsavat** és előmozdítja az emésztést. Egy doboz ára 1 kor. 50 fillér.

Gyomorsó-pasztillák kényelmes s kellemes, ugyanazon hatást teszik, mint a gyomorsó. — Ára tartsolyonként phlelával a 10 gyomorsó-pasztillával **kor. 1.50.** Postai szétküldés legkevesebb 2 doboz megrendésnél — utánvéttel

Schaumann gyógyszerész
Stockerauban.
Kapható minden gyógyszerertárban.

Hygienikus újdonságok

és hálhólyag óvszer-különlegességekben

II. Valódi francia és amerikai gyártmány, eredeti csomagolásban :
Orvosilag ajánlva! Feltétlenül biztos!

„Fatime“ I. és II. minőség, Ára tucatonként 6 és 8 K.
„Semiramis“ I. és II. min. Ára tucatonként 10 és 12 K.
Ezen új és modern technika szerint készült óvszerkülönlegességek, az összes eddigi gyártmányokat felülmulják. Kaphatók kizárólag az alanti cégnél.

Uj! „AUTO VAGINAL SPRAY“ Uj!
a legmodernebb és legkényelmesebb női óvszerkülönlegesség. — **Ára 15 korona.**
Szétküldés titoktartás mellett.

Köpen ingyen és bérmentve 3000-nél több ábrával ellátott legújabb képes árjegyzékemet

KELETI J. orvos-sebészeti műszer-és gummi áruk gyára
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17.
Alapított 1878. Telefon 13-76.

BRÁDY-féle
GYOMOR-CSEPPER

a MÁRIACELLI SZÜZ MÁRIA védjegyvel ellátva, melyeket MÁRIACELLI GYOMORCSEPPER-nek nevez a nép, 30 esztendő óta úgy beváltak, hogy nélkülözhetetlenek minden háztartásban. E cseppeknek utólrhetetlenül jó hatása van emésztési zavaroknál szintén pártatlan **gyomorrontás, gyomorfájás, székrekedés, fej-és gyomorgörcsök, émelygés, szédülés, hányás, álmatlanság, kólika, vérszegénység, sápkór stb. ellen.**

Kapható minden gyógyszerertárban. Egy nagy üveg K 1.60, kis üveget —.60 fillér, 6 üveget K 5.40, 3 nagy üveget K 4.80 behirdése után küld franco **BRÁDY K. gyógyszerertár** a „Magyar Királyhoz“ BÉCS, I., Fleischmarkt 2., Deport 5.

Ugyoltnak a védjegyre, amely a Máriacelli Szűz Máriát ábrázolja, a vérszegénység csomagolására s az aláírásra, amely az oldalt levő kép mellett és utasításunk vissza minden utózatot.